

Anna Paluch

GRANICE SWOBODY ROZRZĄDZANIA MAJĄTKIEM NA WYPADEK ŚMIERCI W PRAWIE POLSKIM

STRESZCZENIE

Zasadniczym celem dysertacji jest oznaczenie granic swobody rozrządzania majątkiem na wypadek śmierci w prawie polskim, zbadanie ich *ratio legis*, a także analiza aktualności ich celów i funkcji w świetle współczesnych realiów społecznych.

Według przyjętej w pracy koncepcji swobody rozrządzania majątkiem na wypadek śmierci jest ona kompleksem wolności przysługujących spadkodawcy, które łącznie determinują jej zakres. Instytucje wkraczające w którąkolwiek z tych wolności postrzegać należy jako ograniczenie swobody rozrządzania majątkiem *mortis causa*. Przeprowadzona analiza uzasadnia wniosek, że głównymi celami, jakie polski ustawodawca ma na względzie, kształtując granice swobody rozrządzania majątkiem *mortis causa*, są ochrona rodziny i osób najbliższych spadkodawcy, ochrona autonomii woli osób żyjących oraz prostota legislacyjna. Spośród nich na plan pierwszy wysuwa się ochrona autonomii woli osób żyjących. Mimo że powyższe wartości należy uznać za zdecydowanie godne ochrony, granice swobody rozrządzania majątkiem na wypadek śmierci nie zawsze w pełni przystają do współczesnych realiów społecznych.

Analizie poddane zostały również unijne regulacje dotyczące prawa właściwego dla dziedziczenia, na tle których uwypukla się problem relatywizowania wartości, w oparciu o które ukształtowano swobodę rozrządzania majątkiem na wypadek śmierci w każdym państwie.